

Załącznik do Zarządzenia Nr 24/2008
Dyrektora Miejskiego Ośrodka
Pomocy Rodzinie we Włocławku

I N S T R U K C J A
B E Z P I E C Z E Ń S T W A
P O Ż A R O W E G O

dla

Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie we Włocławku

KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ
UL. OKRZEI 61

WŁOCLAWEK
GRUDZIEŃ 2008 R.

SPIS TREŚCI

PODSTAWY PRAWNE	_____	3
ROZDZIAŁ I	POSTANOWIENIA OGÓLNE _____	4
ROZDZIAŁ II	CHARAKTERYSTYKA POŻAROWA OBIEKTU _____	5
ROZDZIAŁ III	ORGANIZACJA OCHRONY PRZECIWPŻAROWEJ _____	7
ROZDZIAŁ IV	ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIA POŻARU _____	9
ROZDZIAŁ V	ZNAKI BEZPIECZEŃSTWA I ZNAKIEWAKUACYJNE _____	11
ROZDZIAŁ VI	ZABEZPIECZENIE PRAC POZAROWO NIEBEZPIECZNYCH _____	12
ROZDZIAŁ VII	SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU LUB INNEGO MIEJSCOWEGO ZAGROŻENIA _____	18
ROZDZIAŁ VIII	ZASADY ROZMIESZCZANIA PODRĘCZNEGO SPRZĘTU GAŚNICZEGO ORAZ ZASADY JEGO OBSŁUGI I UŻYCIA _____	20
ROZDZIAŁ IX	ORGANIZACJA I WARUNKI EWAKUACJI _____	21
ROZDZIAŁ X	INSTRUKCJA ALARMOWANIA W PRZYPADKU POWSTANIA POŻARU _____	24
ROZDZIAŁ XI	TELEFONY ALARMOWE _____	26
ROZDZIAŁ XII	ORGANIZACJA I ZASADY ZAZNAJAMIANIA PRACOWNIKÓW Z PRZEPISAMI PRZECIWPŹAROWYMI _____	27
ROZDZIAŁ XIII	ZNAKI GRAFICZNE Z ZAKRESU OCHRONY PRZECIWPŹAROWEJ ORAZ EWAKUACJI Z OPISEM _____	28
ZAŁĄCZNIKI	_____	32-36

PODSTAWY PRAWNE

1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 roku o Państwowej Straży Pożarnej (tj. Dz. U. z 2006 r. Nr 96 poz. 667 z późn. zmian.),
2. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej (tekst jednolity: Dz. U. 2002 r. Nr 147 poz. 1229 z późn. zmian.),
3. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane (tj. Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 z późn. zm.).
4. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia z dnia 21 kwietnia 2006 roku w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów. (Dz. U. z 2006 r. Nr 80, poz. 563).
5. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 16 czerwca 2003 roku w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. z 2003 r. Nr 121, poz. 1139).
6. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. (Dz. U. z 2002 r. Nr 75, poz. 690 z późn. zmian.).
7. PN-92/N-01256/01 - Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa.
8. PN-92/N-01256/02 - Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja.
9. PN-657 M - 51520 - "Pożarnicze tablice informacyjne".

ROZDZIAŁ I

PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA

1. Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego dla Klubu Integracji Społecznej MOPR we Włocławku, budynek przy ul. Okrzei 61 zwana dalej Instrukcją, określa:
  - a) warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia obiektu,
  - b) sposób poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic,
  - c) sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia,
  - d) sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli takie prace są przewidziane,
  - e) sposoby praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji ludzi,
  - f) sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu z treścią przedmiotowej instrukcji oraz przepisami przeciwpożarowymi.
2. Postanowienia Instrukcji obowiązują wszystkich pracowników,
3. Z postanowieniami Instrukcji należy zapoznać pracowników
4. Przyjęcie do wiadomości postanowień Instrukcji, pracownicy potwierdzają własnoręcznym podpisem na oświadczeniu.
5. Wzór oświadczenia stanowi załącznik nr 4 do Instrukcji. Oświadczenie to, należy włączyć do akt osobowych pracownika.
6. Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na dwa lata, a także po każdych zmianach sposobu użytkowania obiektu, lub procesu technologicznego, które mają wpływ na warunki ochrony przeciwpożarowej.

ROZDZIAŁ II

WARUNKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ

CHARAKTERYSTYKA OBIEKTU

1. Lokalizacja.
Budynek Klubu Integracji Społecznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie we Włocławku zlokalizowany jest przy ul. Okrzei 61.
2. Parametry budynku.
  - a) Powierzchnia działki: 400 m². (295,6 m² po obrysie + zielen 97,2 m² + dojazd 7,2 m²)
  - b) Powierzchnia użytkowa: 190,6 m².
  - c) Powierzchnia zabudowy: 295,6 m².
  - d) Kubatura 998,9 m³.
  - e) Wysokość: 3,3 m [N].
  - f) Ilość kondygnacji: 1 nadziemna
3. Parametry pożarowe występujących substancji palnych.
  - a) Palny wystrój wnętrz (meble, firanki, zasłony, wykładziny podłogowe)
  - b) Elementy, akcesoria komputerów z tworzyw sztucznych, gumy itp.
  - c) Dokumentacja, akta, stanowiące zasadniczy skład obciążenia ogniowego. Materiały te spalają się kopcącym płomieniem z równoczesnym wydzielaniem gazów toksycznych.
4. Przewidywana, maksymalna gęstość obciążenia ogniowego.
500 MJ/m².
5. Klasyfikacja pożarowa: do klasy „ZL III”. Budynek użyteczności publicznej niski do 12m.
6. Przewidywana ilość osób w budynku.
3 pracowników oraz 40 interesantów, łącznie do ok. 43 osób.
7. Ocena zagrożenia wybuchem. W budynku, ze względu na składowane materiały nie występują strefy zagrożenia wybuchem.
8. Podział na strefy pożarowe.
Budynek stanowi jedną strefę pożarową.
9. Klasa odporności pożarowej budynku. Wymagana klasa odporności pożarowej -, „D” [N], z elementów nierozprzestrzeniających ognia.
10. Warunki ewakuacyjne.
  - a) Obiekt posiada 2 wyjścia ewakuacyjne z budynku (wyjście ewakuacyjne od strony frontu budynku oraz wyjście poprzez okna nie wyposażone w kraty).
  - b) Długość dojsć ewakuacyjnych nie przekracza 30m przy jednym dojsciu.

- c) Minimalna szerokość użytkowa biegów, schodów i spoczników spełnia wymogi warunków technicznych.
  - d) Drogi i wyjścia ewakuacyjne oznakowano tablicami zgodnie z PN-92/N-01256/02.
11. Sposób zabezpieczania instalacji użytkowych.
- a) Budynek zabezpieczono instalacją odgromową wykonaną zgodnie z PN.
Budynek wyposażono w przeciwpożarowy wyłącznik prądu, który zlokalizowany jest w poziomie parteru, przy wejściu do budynku od strony frontowej ul. Okrzei.
12. Wyposażenie w podręczny sprzęt gaśniczy.
- a) Do zabezpieczenia budynku przewidziano sprzęt gaśniczy:
2 szt. GP-6 (ABC).
  - b) Lokalizację w/w sprzętu oznakowano zgodnie z PN-92/N-01256/01.
13. Droga pożarowa. Do budynku prowadzi droga pożarowa ulicą: Okrzei (dojazd do budynku od istniejącego chodnika usytuowanego w pasie drogowym ul. Okrzei).

ROZDZIAŁ III

ORGANIZACJA OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ

1. Do obowiązków Dyrektora MOPR należy w szczególności:

- a) zapewnienie przestrzegania przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technicznych oraz bezpiecznej eksploatacji instalacji i urządzeń stanowiących wyposażenie zajmowanych budynków i pomieszczeń,
- b) nadzorowanie zapewnienia osobom przebywającym w budynku możliwości bezpiecznej ewakuacji na wypadek pożaru, zapewnienie właściwego przeszkolenia przeciwpożarowego wszystkich pracowników,
- c) nadzorowanie przygotowania obiektów do prowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczej oraz wyposażenia w sprawny podręczny sprzęt gaśniczy,
- d) nadzorowanie przestrzegania przez podległych pracowników postanowień zawartych w Instrukcji oraz przepisach ogólnych,
- e) nadzorowanie dokonywania okresowych analiz stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego, inicjowanie wszelkich przedsięwzięć zmierzających do poprawy zabezpieczenia przeciwpożarowego,
- f) określenie sposobów postępowania na wypadek pożaru lub innego miejscowego zagrożenia. Dyrektor realizuje swe obowiązki poprzez podległych mu pracowników.

2. Wszyscy pracownicy.

Wszyscy pracownicy zatrudnieni w MOPR ponoszą odpowiedzialność za stan zabezpieczenia przeciwpożarowego powierzonego im mienia, a w szczególności obowiązani są:

- a) odbyć przeszkolenie w zakresie znajomości podstawowych zasad bezpieczeństwa pożarowego, z pisemnym potwierdzeniem przyjęcia do wiadomości i zobowiązania przestrzegania,
- b) dbać o właściwy stan zabezpieczenia przeciwpożarowego oraz utrzymać czystość i porządek w pomieszczeniach i na stanowisku pracy,
- c) usuwać usterki mogące być przyczyną pożaru lub informować o ich wystąpieniu przełożonego,
- d) do niedokonywania żadnych napraw urządzeń elektrycznych we własnym zakresie;
- e) po zakończeniu pracy dopilnować sprzątnięcia i zabezpieczenia pomieszczeń, wyłączenia spod napięcia wszystkich urządzeń elektrycznych i wygaszenia zbędnego oświetlenia,
- f) przestrzegać zasad właściwego przechowywania i stosowania materiałów łatwo zapalnych,

- g) przestrzegać zakazu palenia tytoniu i używania otwartego ognia poza miejscami specjalnie do tego celu wyznaczonymi,
  - h) nie używać podręcznego sprzętu gaśniczego do celów nie związanych z gaszeniem pożaru, dbać o jego właściwy stan i łatwość dostępu do niego,
  - i) znać i przestrzegać:
    - przepisy przeciwpożarowe oraz uczestniczyć w szkoleniach,
    - sposoby alarmowania współpracowników i PSP,
    - sposoby użycia podręcznego sprzętu gaśniczego,
    - zasady zachowania się podczas pożaru.
3. Do obowiązków pracownika prowadzącego sprawę ppoż. (mającego sprawę ppoż. w zakresie obowiązków) należy:
- a) znać i przestrzegać obowiązków niniejszej Instrukcji,
  - b) przeprowadzanie kontroli ochrony przeciwpożarowej na terenie podległych obiektów, sporządzanie protokołów, opracowywanie wniosków w zakresie poprawy stanu ochrony ppoż.,
  - c) inicjowanie i podejmowanie przedsięwzięć zmierzających do zmniejszenia zagrożenia pożarowego,
  - d) nadzór nad utrzymaniem urządzeń ppoż., sprzętu pożarniczego oraz pożarniczych tablic informacyjnych /znaki ewakuacyjne/,
  - e) organizowanie i nadzór nad szkoleniem pożarniczym, uczestniczenie w naradach i komisjach, na których są omawiane zagadnienia ochrony ppoż.,
  - f) dbanie o Wyposażenie pomieszczeń (budynków) w niezbędną ilość podręcznego sprzętu gaśniczego oraz pożarniczych tablic informacyjnych, wnioskowanie w tym zakresie do Dyrektora,
  - g) dopilnowanie terminowego przeglądu podręcznego sprzętu gaśniczego,
  - h) opracowywanie niezbędnych informacji i sprawozdawczości z zakresu ochrony ppoż.,
  - i) prowadzenie wszelkiej dokumentacji związanej z ochroną ppoż. podmiotu, wykonywanie innych zadań z zakresu ochrony ppoż. zleconych przez prezydenta.

ROZDZIAŁ IV

ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIA POŻARU

1. Czynności zabronione:

- a) używanie ognia otwartego, palenie tytoniu w miejscach niedozwolonych, odpowiednio oznakowanych (palenie tytoniu tylko w miejscach wyznaczonych - palarnie),
- b) podgrzewanie za pomocą otwartego ognia smoły i innych materiałów w odległości mniejszej niż 5m od budynku,
- c) palenie śmieci i odpadków w miejscu umożliwiającym zapalenie się sąsiednich obiektów lub materiałów palnych,
- d) przechowywanie materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5m od urządzeń, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się powyżej 100°C,
- e) użytkowanie niesprawnych urządzeń elektrycznych, ustawianie bezpośrednio na podłożu palnym urządzeń grzewczych.
- f) stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, za wyjątkiem materiałów trudno zapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości, co najmniej 0,05 m od żarówki,
- g) instalowanie opraw oświetleniowych, wyłączników, przełączników, gniazd wtykowych, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem,
- h) składowanie jakichkolwiek materiałów i przedmiotów na drogach ogólnej komunikacji, służących ewakuacji,
- i) zamykanie wyjść ewakuacyjnych oraz blokowanie dróg ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie,
- j) uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do:
  - hydrantów, podręcznego sprzętu gaśniczego,
  - urządzeń uruchamiających i sterujących instalacjami wpływającymi na stan
  - bezpieczeństwa pożarowego budynku,
  - wyjścia ewakuacyjnego,
  - wyłącznika głównego prądu i tablic elektrycznych.
- k) używanie i przechowywanie materiałów niebezpiecznych pożarowo w niedozwolonej ilości.

Za materiały niebezpieczne pożarowo należy uważać;

- ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 55°C,
- gazy palne,
- ciała stałe wytwarzające w zetknięciu z wodą lub parą wodną

- gazy palne, ciała stałe zapalające się samorzutnie w powietrzu,
- ciała stałe jednorodne o temperaturze samozapalenia poniżej 200° C
- materiały mające skłonność do samozapalenia,
- materiały wybuchowe i pirotechniczne.

2. W budynku należy:

a) umieścić w miejscach i pomieszczeniach ogólnie dostępnych wykazy telefonów alarmowych oraz instrukcję postępowania na wypadek pożaru.

b) zgodnie z aktualnie obowiązującymi Polskimi Normami oznakować:

- drogi, wyjścia i kierunki ewakuacji,
- miejsca usytuowania urządzeń alarmowych przeciwpożarowych
- (ręcznych przycisków pożarowych),
- lokalizację przeciwpożarowego wyłącznika prądu elektrycznego,
- miejsca, w których znajduje się podręczny sprzęt gaśniczy oraz hydranty,

c) wykonywać okresowo następujące czynności:

- przeprowadzić pomiary rezystancji izolacji przewodów roboczych instalacji elektrycznej, co najmniej raz na 5 lat,
- przeprowadzić badanie instalacji odgromowej co najmniej raz na 5 lat,
- przegląd podręcznego sprzętu gaśniczego nie rzadziej niż raz w roku. Sprawdzenie ciśnienia wyrzutnika środka gaśniczego (gaśnice proszkowe), waga środka gaśniczego (gaśnice CO₂). Zgodnie z instrukcją fabryczną w określonym czasie przez producenta dokonać legalizacji zbiornika gaśnicy i przeładować środek gaśniczy.

3. Sposób poddawania przeglądowi technicznemu i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń i sprzętu.

ROZDZIAŁ V

ZNAKI BEZPIECZEŃSTWA I ZNAKI EWAKUACYJNE

Przy ustaleniu rodzaju i miejsc rozmieszczenia tablic bezpieczeństwa i ewakuacyjnych w obiekcie należy uwzględnić: charakter zagrożenia pożarowego, rozwiązania budowlano- instalacyjne obiektu, a także sposoby zagospodarowania pomieszczeń. Ilość rozmieszczonych tablic powinna być wielkością minimalną, niezbędną do prawidłowego oznakowania obiektu. Dobór znaków i oznakowania należy przeprowadzić zgodnie z Polską Normą:

- PN-92/N-01256/01 - Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa.
- PN-92/N-01256/02 - Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja.

ROZDZIAŁ VI

ZABEZPIECZENIE PRAC POŻAROWO NIEBEZPIECZNYCH

Prace niebezpieczne pożarowo to prace, których prowadzenie może powodować bezpośrednio niebezpieczeństwo pożaru lub wybuchu. Prace niebezpieczne pożarowo, prowadzone poza wyznaczonym na stałe do tego celu miejscem, jak prace remontowo- budowlane związane z użyciem otwartego ognia, prowadzone wewnątrz obiektów, na przyległych do nich terenach, a także wszelkie prace remontowo- budowlane wykonywane w strefach zagrożonych wybuchem należy prowadzić w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu.

1. Prace niebezpieczne pożarowo, które mogą być prowadzone, na terenie KIS to:

- a) wszelkie prace z otwartym ogniem, podczas których występuje iskrzenie lub nagrzewanie, np.:
  - spawanie, cięcie gazowe i elektryczne,
  - podgrzewanie instalacji, urządzeń i zaworów,
  - podgrzewanie lepiku, smoły, itp.,
- b) wszelkie prace związane ze stosowaniem cieczy, gazów i pyłów, przy których mogą powstać mieszaniny wybuchowe, np. :
  - przygotowanie do stosowania gazów, cieczy i pyłów,
  - stosowanie cieczy do malowania, lakierowania, klejenia, mycia, nasycania,
  - suszenie substancji palnych,
  - usuwanie pozostałości tych substancji ze stanowisk pracy.

Do przestrzegania postanowień Instrukcji zobowiązani są wszyscy pracownicy uczestniczący bezpośrednio lub pośrednio w wykonywaniu prac pożarowo niebezpiecznych oraz pracownicy nadzorujący przebieg tych prac.

2. Zasady organizacyjne ustalania zabezpieczeń przeciwpożarowych prac niebezpiecznych pożarowo:

- a) Prace pożarowo niebezpieczne mogą być wykonywane na terenie podmiotu, pod warunkiem spełnienia wymagań z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązujących przez i w trakcie ich wykonywania oraz po zakończeniu prac.
- b) Wymagania, o których mowa poniżej ustalane są komisyjnie, każdorazowo przed rozpoczęciem prac, w oparciu o postanowienia niniejszej Instrukcji oraz przepisy szczegółowe.

Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo komisja zobowiązana jest:

- ocenić zagrożenie pożarowe w rejonie, w którym prace będą wykonywane,

- ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu,
  - wskazać osoby odpowiedzialne za zabezpieczenie miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy.
- c) Zasady działania komisji, o której mowa w pkt. 2 :
- w skład osobowy komisji powinni wejść następujący członkowie :
    - osoba upoważniona przez Dyrektora MOPR - przewodniczący,
    - kierownik grupy wykonującej prace - członek,
    - specjalista ds. ppoż. - członek,
      - prace komisji organizuje jej przewodniczący,
      - komisja ze swoich prac sporządza „Protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac pożarowo niebezpiecznych” wg wzoru podanego w załączniku nr 1,
      - po wykonaniu zabezpieczeń określonych w w/w protokole przewodniczący wydaje pisemne zezwolenie na rozpoczęcie prac wg wzoru podanego w załączniku nr 2,
      - do obowiązku przewodniczącego należy zorganizowanie i zapewnienie dozoru rejonu prac, zgodnie z ustaleniami zawartymi w „Protokole zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych”,
      - rozpoczęcie prac następuje po wykonaniu zabezpieczeń określonych w zezwoleniu.
      - po zakończeniu prac całość dokumentacji przechowuje pracownik ppoż.
3. Przy wykonywaniu prac należy przestrzegać następujących zasad:
- a) Niedopuszczalne jest jednoczesne prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo, jak np.: spawanie, cięcie mechaniczne lub szlifowanie powodujące iskrzenie, itp. w pomieszczeniach, w których (lub sąsiadujących z nimi) wykonywane są prace z zastosowaniem materiałów palnych, polegające w szczególności na:
- klejeniu, malowaniu lub myciu z zastosowaniem rozpuszczalników łatwo zapalnych,
  - szlifowaniu powierzchni wykonywanych z materiałów palnych,
  - zakładaniu palnych izolacji oraz prowadzeniu robót wykończeniowych przy zastosowaniu materiałów palnych,
  - montowaniu wyposażenia wewnątrz wykonanego z materiałów palnych.
4. Przygotowanie pomieszczeń do prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo polega na:

- a) oczyszczeniu pomieszczeń lub miejsc, gdzie będą wykonywane prace z wszelkich palnych materiałów i zanieczyszczeń,
  - b) odsunięciu na bezpieczną odległość od miejsc prowadzenia prac wszelkich przedmiotów palnych i niepalnych w opakowaniach palnych,
  - c) zabezpieczeniu przed działaniem np. odprysków spawalniczych materiałów palnych, których usunięcie na bezpieczną odległość nie jest możliwe, przez osłonięcie ich np. arkuszami blachy, płytami gipsowymi, itp.,
  - a) sprawdzeniu, czy znajdujące się w sąsiednich pomieszczeniach materiały lub przedmioty podatne na zapalenie wskutek przewodnictwa cieplnego bądź rozprysków spawalniczych nie wymagają zastosowania lokalnych zabezpieczeń,
  - b) uszczelnieniu materiałami niepalnymi wszelkich przelotowych otworów instalacyjnych, kablowych, wentylacyjnych, itp. znajdujących się w pobliżu miejsca prowadzenia prac,
  - c) zabezpieczeniu przed rozpryskami spawalniczymi lub uszkodzeniami mechanicznymi kabli, przewodów elektrycznych oraz instalacyjnych z palną izolacją, o ile znajdują się w zasięgu zagrożenia powodowanego pracami niebezpiecznymi pożarowo,
  - d) sprawdzeniu, czy w miejscu planowanych prac lub w pomieszczeniach sąsiednich nie prowadzono w ostatnim czasie prac malarskich lub innych przy użyciu substancji łatwo zapalnych,
  - e) przygotowaniu w miejscu dokonywania prac m.in.:
    - napełnionych wodą metalowych pojemników na rozgrzane odpadki np. drutu spawalniczego, elektrod, itp.,
    - materiałów osłonowych i izolacyjnych niezbędnych do zabezpieczenia toku prac,
    - niezbędnego sprzętu pomiarowego np. do pomiaru stężeń par i gazów palnych w rejonie prowadzenia prac, podręcznego sprzętu gaśniczego,
    - zapewnienia stałej drożności wyjść ewakuacyjnych z miejsc prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo.
5. Przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pożarowo z użyciem cieczy, gazów i pyłów mogących tworzyć z powietrzem mieszaniny wybuchowe należy przestrzegać następujących zasad :
- a) dążyć do zmniejszenia lub eliminacji stref zagrożonych wybuchem poprzez wentylowanie (mechaniczne, grawitacyjne) lub przewietrzanie pomieszczeń,
  - b) na stanowiskach pracy mogą znajdować się stosowane tam ciecze, gazy i pyły palne w ilości niezbędnej do prowadzenia prac, z zapasem umożliwiającym utrzymanie ciągłości pracy,

- c) zapas substancji znajdującej się na stanowisku pracy powinien być przechowywany w niepalnych (lub innych dopuszczalnych), szczelnych opakowaniach,
  - d) pozostawienie opróżnionych opakowań na stanowisku pracy jest zabronione,
  - e) po zakończeniu prac wszystkie naczynia, wanny i pojemniki należy szczelnie zamknąć lub zabezpieczyć w inny sposób przed emisją do otoczenia znajdujących się w nich substancji tworzących z powietrzem mieszaniny wybuchowe,
  - f) ciecze, gazy i pyły oraz ich pozostałości nie powinny zalegać na urządzeniach, stanowiskach, w przewodach wentylacyjnych i na podłożu,
  - g) rozpoczęcie pracy w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem łatwo zapalnych cieczy lub palnych gazów, może nastąpić wyłącznie po uprzednim pomiarze stężeń par cieczy lub gazów w pomieszczeniu i stwierdzeniu nie przekroczenia stężenia równego 10% ich dolnej granicy wybuchowości.
6. Miejsce wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo należy wyposażać w podręczny sprzęt gaśniczy w ilości i rodzaj umożliwiający likwidację wszystkich źródeł pożaru.
7. Po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo, w budynku, pomieszczeniach oraz pomieszczeniach sąsiednich należy przeprowadzić dokładną kontrolę, mającą na celu stwierdzenie, czy nie pozostawiono tłących lub żarzących się cząstek w rejonie prowadzenia prac, czy nie występują jakiegokolwiek objawy pożaru oraz czy sprzęt (np. spawalniczy) został zdemontowany, odłączony od źródeł zasilania i należyście zabezpieczony przed dostępem osób postronnych. Kontrolę taką należy ponowić po upływie 4 godzin, a w razie konieczności po 8 godzinach, licząc od czasu zakończenia prac pożarowo niebezpiecznych.
8. Prace niebezpieczne pożarowo powinny być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje, zaś sprzęt używany do wykonywania prac powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru.
9. Butle z gazami sprężonymi mogą znajdować się na terenie obiektu wyłącznie w okresie wykonywania prac i pod stałym nadzorem.
10. Obowiązki osób dozoru przebieg prac niebezpiecznych pożarowo. Osoba, która została upoważniona do sprawowania nadzoru nad przebiegiem prac niebezpiecznych pożarowo powinna w szczególności:
- a) znać obowiązujące przepisy przeciwpożarowe oraz nadzorować przestrzeganie tych przepisów przez podległych pracowników,

- b) dopilnować, aby przed przystąpieniem do prac niebezpiecznych pożarowo wykonane zostały wszystkie zalecenia w zakresie zabezpieczenia obiektu, pomieszczeń, stanowisk, przewidziane w protokole prac lub zezwoleniu na ich przeprowadzenie,
  - c) sprawdzać zabezpieczenie przeciwpożarowe stanowisk prac niebezpiecznych pożarowo oraz wydać polecenia gwarantujące natychmiastową likwidację stwierdzonych niedociągnięć,
  - d) wstrzymać prace z chwilą stwierdzenia sytuacji stwarzających niebezpieczeństwo powstania pożaru, do czasu usunięcia występujących nieprawidłowości,
  - e) brać udział w kontroli stanowisk, pomieszczeń lub budynku po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo.
11. Do obowiązków wykonawcy prac niebezpiecznych pożarowo należy w szczególności:
- a) sprawdzenie, czy sprzęt i narzędzia są technicznie sprawne i należyście zabezpieczone przed możliwością zainicjowania oraz rozprzestrzeniania pożaru,
  - b) ściśle przestrzeganie zaleceń zawartych w protokole i zezwoleniu na prowadzenie prac,
  - c) znajomość przepisów przeciwpożarowych, obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zasad postępowania w przypadku powstania pożaru,
  - d) sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy zostały wykonane wszystkie zabezpieczenia przewidziane dla danego rodzaju prac niebezpiecznych pożarowo,
  - e) ściśle przestrzeganie wytycznych zabezpieczenia ustalonych dla prowadzenia danego rodzaju prac niebezpiecznych,
  - f) sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy stanowisko zostało wyposażone w odpowiednią ilość i rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego,
  - g) rozpoczynanie prac niebezpiecznych pożarowo tylko po otrzymaniu pisemnego zezwolenia, względnie na wyraźne polecenie bezpośredniego przełożonego kierującego tokiem pracy,
  - h) poinstruowanie pomocników o wymaganiach przeciwpożarowych obowiązujących dla wykonywanego rodzaju prac niebezpiecznych pożarowo,
  - i) przerwanie prac w przypadku stwierdzenia sytuacji lub warunków umożliwiających powstanie i rozprzestrzenianie się pożaru oraz zgłoszenie tego faktu przełożonemu,
  - j) meldowanie bezpośredniemu przełożonemu o zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo oraz informowanie o ewentualnych faktach zainicjowania ognia, ugaszonego w czasie wykonywania prac,

- k) dokładne sprawdzenie po zakończeniu pracy stanowiska i jego otoczenia w celu stwierdzenia, czy podczas wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo nie zainicjowano pożaru,
- l) wykonywanie wszelkich poleceń przełożonych i organów kontrolnych w sprawach związanych z zabezpieczeniem przeciwpożarowym prac i czynności niebezpiecznych pożarowo.

UWAGA ! Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo, co, do których istnieją wątpliwości związane z określeniem zagrożenia, sposobu zabezpieczenia, itp. sposób ich realizacji należy skonsultować z pracownikiem odpowiedzialnym za bezpieczeństwo pożarowe budynku.

ROZDZIAŁ VII

SPOSOBY POSTĘPOWANIA W WYPADKU POŻARU LUB INNEGO MIEJSCOWEGO ZAGROŻENIA

Zadania i obowiązki Kierownika Sekcji, jednostki/ pracownika p. poż. (lub innej osoby wyznaczonej)

1. W przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia koordynuje akcją ratowniczą i kieruje nią do czasu przybycia jednostek ratowniczych Państwowej Straży pożarnej.
2. W szczególności do obowiązków w/w należy:
  - a) kierowanie akcją gaśniczą prowadzoną przez pracowników za pomocą podręcznego sprzętu gaśniczego,
  - b) wydanie polecenia oraz dopilnowanie wykonania opuszczenia obiektu przez osoby przebywające w budynku,
  - c) podjęcie decyzji o podjęciu ewakuacji mienia (w razie konieczności),
  - d) przydzielenie zadań poszczególnym pracownikom,
  - e) wskazanie stref i pomieszczeń, do których należy ewakuować ludzi oraz mienie,
  - f) koordynowanie współdziałania pracowników,
  - g) zapewnienie ładu i porządku podczas ewakuacji,
  - h) po przybyciu jednostek ratowniczych Państwowej Straży pożarnej informowanie dowódcy o sytuacji pożarowej oraz podjętych działaniach,
  - i) udział w pracach sztabu akcji ratowniczej.

Zadania i obowiązki wszystkich pracowników:

- a) alarmować współpracowników, przełożonych, Prezydenta.
- b) podjąć próbę działań gaśniczych za pomocą gaśnic
- c) opuścić zagrożone pomieszczenie, udając się najkrótszymi drogami ewakuacyjnymi na zewnątrz budynku.
- d) udzielić pomocy w opuszczeniu obiektu osobom przebywającym czasowo.
- e) podporządkować się zarządzeniom kierującego działaniem ratowniczym.
- f) zachować spokój i rozwagę.

Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo - gaśniczej powinna pamiętać, że:

- a) w pierwszej kolejności należy prowadzić ratowanie zagrożonego życia ludzi
- b) usunąć z zasięgu ognia wszystkie materiały palne, a w szczególności butle z gazami

- c) palnymi, sprężonymi, naczynia z płynami łatwopalnymi oraz cenne urządzenia;
- d) wyłączyć dopływ prądu elektrycznego do pomieszczeń objętych pożarem;
- e) nie otwierać bez potrzeby drzwi, okien do pomieszczeń, w których powstał pożar,
- f) ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia.

UWAGA: Nie wolno gasić **woda** instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem.

ROZDZIAŁ VIII

ZASADY ROZMIESZCZANIA PODRĘCZNEGO SPRZĘTU GAŚNICZEGO ORAZ ZASADY JEGO OBSŁUGI I UŻYCIA

Zasady ogólne:

1. Podręczny sprzęt gaśniczy przeznaczony jest do gaszenia pożarów w pierwszej fazie ich powstawania. Do podręcznego sprzętu gaśniczego zalicza się wszelkiego rodzaju gaśnice (płynowe, pianowe, proszkowe, śniegowe), małe agregaty gaśnicze (do 25 kg środka gaśniczego) oraz koce gaśnicze. Przy ustalaniu rodzaju sprzętu gaśniczego stosuje się następujące zasady:
  - a) do gaszenia pożarów grupy A (w których występuje zjawisko spalania żarowego, np. drewna, papieru, tkanin) stosuje się gaśnice płynowe, pianowe lub proszkowe.
  - b) do gaszenia pożarów grupy B (cieczy palnych i substancji stałych topiących się pod wpływem temperatury, benzyn, alkoholi, olejów, tłuszczów, lakierów) stosuje się zamiennie gaśnice płynowe, pianowe, śniegowe, proszkowe lub halonowe,
  - c) do gaszenia pożarów grupy C (gazów palnych, np. propanu, acetylenu, gazu ziemnego) stosuje się zamiennie gaśnice proszkowe, śniegowe lub halonowe,
2. Przy rozmieszczaniu podręcznego sprzętu gaśniczego należy przestrzegać następujących zasad:
  - a) sprzęt powinien być umieszczony w miejscach łatwo dostępnych i widocznych przy wejściach i klatce schodowej, przy przejściach, na korytarzach. W pomieszczeniach przy wyjściach na zewnątrz,
  - b) w budynkach wielokondygnacyjnych sprzęt umieszcza się w tych samych miejscach na każdej kondygnacji, jeśli jest taka możliwość.
  - c) miejsca wyznaczone na sprzęt należy oznakować zgodnie z Polską Normą PN-92/N-01256/01.
  - d) do sprzętu powinien być zapewniony dostęp o szerokości, co najmniej 1 m.
  - e) sprzęt należy umieszczać w miejscach nie narażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki, miejsca silnie nasłonecznione),
  - f) odległość dojścia do sprzętu nie powinna być większa niż 30 m.
  - g) 2 kg środka gaśniczego zabezpiecza 100 m² powierzchni budynku.

ROZDZIAŁ IX

ORGANIZACJA I WARUNKI EWAKUACJI

1. Nadrzędnym celem, któremu muszą być podporządkowane inne zadania, jest ratowanie życia ludzkiego. Każdy pracownik powinien dokładnie znać wszystkie drogi ewakuacyjne oraz możliwości wydostania się z pomieszczenia, w którym pracuje lub przebywa. Drogi ewakuacyjne są to korytarze, klatka schodowa, drzwi na drogach ewakuacyjnych, schody i wyjścia ewakuacyjne prowadzące na zewnątrz budynku lub do innej strefy pożarowej.
2. W przypadku zagrożenia powodującego konieczność ewakuacji osób i mienia z obiektu decyzję wydaje osoba najstarsza funkcją lub osoba przez nią upoważniona, odpowiedzialna za bezpieczeństwo osób i mienia, znajdująca się aktualnie w budynku. Decyzja ta musi zawierać informacje o zakresie ewakuacji, sposobach i kolejności opuszczania obiektu.
3. Przed ogłoszeniem alarmu i rozpoczęciem ewakuacji należy ustalić:
  - a) źródła zagrożenia, lokalizację pożaru, kierunek rozprzestrzeniania się ognia, dymów i gazów toksycznych będących produktami spalania,
  - b) ilość osób bezpośrednio zagrożonych, przewidzianych do ewakuacji w pierwszej kolejności,
  - c) stan fizyczny i psychiczny osób przewidzianych do natychmiastowej ewakuacji,
  - d) ilość osób zagrożonych pośrednio, przewidzianych do ewakuacji w późniejszym terminie,
  - e) drogi i kierunki ewakuacji.
4. Niezwłocznie powiadomić wszystkie osoby przebywające w budynku o powstałym zagrożeniu, jego charakterze oraz konieczności ewakuacji.
5. Alarm o niebezpieczeństwie i konieczności rozpoczęcia ewakuacji powinien być ogłoszony za pomocą gońców lub innych dostępnych środków łączności (np. telefon).
6. Po ogłoszeniu alarmu, pracownicy kierują się na korytarz i do wyjścia z budynku. W pierwszej kolejności należy ewakuować pracowników z tych pomieszczeń, w których powstał pożar lub, które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia oraz z pomieszczeń, z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacyjnych może zostać odcięte przez pożar lub zadymienie. należy dążyć też do tego, aby wśród ewakuowanych w pierwszej kolejności były osoby o ograniczonej (z różnych względów) zdolności poruszania się. Natomiast zamykać strumień ruchu powinny osoby,

które mogą poruszać się o własnych siłach. W stosunku do osób będących w szoku można zastosować przymus fizyczny.

7. Kierujący akcją wyznacza osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji poszczególnych grup ewakuowanych. Ponadto ustala ewentualną potrzebę ewakuacji mienia, określając sposoby, kolejność i rodzaj ewakuowanego mienia. Ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem sił i środków niezbędnych do ratowania ludzi. Ewakuację mienia należy rozpocząć od najcenniejszych przedmiotów, urządzeń i dokumentacji.
8. Osoby wyznaczone do prowadzenia ewakuacji powinny ściśle współpracować z kierującym akcją i wykonywać jego polecenia.
9. W przypadku odcięcia dróg wyjścia dla ewakuowanych, znajdujących się w strefie zagrożenia, należy zebrać ludzi w miejscu najbardziej oddalonym od źródła pożaru i w miarę istniejących warunków ewakuować na zewnątrz, przy pomocy sprzętu ratowniczego, przybyłych jednostek straży pożarnych lub innych jednostek ratowniczych.
10. Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji nachylonej starając się trzymać głowę jak najniżej ze względu na to, że w dolnych partiach pomieszczeń i dróg ewakuacyjnych panować będzie mniejsze zadymienie. Usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłaniać tkaniną zmoczoną w wodzie – sposób ten ułatwia oddychanie. Podczas ruchu przez silnie zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian by nie stracić orientacji, co do kierunku ruchu.
11. Po zakończeniu ewakuacji należy w miarę możliwości dokładnie sprawdzić czy wszyscy pracownicy opuścili budynek. W razie podejrzenia, że w opuszczonym budynku pozostali ludzie, należy natychmiast poinformować dowódcę jednostki ratowniczo-gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej.
12. Z chwilą przybycia jednostek strażnicy pożarnej w trakcie akcji ewakuacyjnej, kierujący ewakuacją zobowiązany jest do złożenia krótkiej informacji o przebiegu akcji – dowódcy przybyłej jednostki taktycznej straży pożarnej, a następnie podporządkowanie się poleceniom wydanym przez tegoż dowódcę.

Obowiązki osób przebywających w obiekcie na wypadek ogłoszenia alarmu ewakuacyjnego:

- a) Przerwać natychmiast pracę i wykonywane czynności.
- b) Wyprowadzić pracowników oraz interesantów na korytarze i skierować ich do klatki
- c) schodowej, a następnie do wyjścia z budynku (Wyjście Ewakuacyjne).
- d) W czasie trwania ewakuacji zachować ciszę i spokój.
- e) należy iść szybko, ale nie wyprzedzać innych, aby nie powodować zamieszania.

- f) Nie wolno zatrzymywać się, ani poruszać w kierunku przeciwnym do kierunku ewakuacji.
13. Praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji.
- a) Ogłosić niezapowiedziany alarm o pożarze.
  - b) Przeprowadzić ewakuację ludzi z wszystkich pomieszczeń na zewnątrz budynku, najkrótszymi drogami ewakuacyjnymi.

ROZDZIAŁ X

INSTRUKCJA ALARMOWANIA W PRZYPADKU POWSTANIA POŻARU

I. Alarmowanie.

1. Każdy, kto zauważy nawet najmniejszy pożar obowiązany jest natychmiast zaalarmować:

- Państwową Straż Pożarną telefon 998;

- osoby znajdujące się w najbliższym sąsiedztwie pożaru głosem lub syreną alarmową wg przyjętego systemu sygnałów alarmowych;

2. Zachować spokój i nie dopuścić do paniki.

3. Po uzyskaniu telefonicznego połączenia ze Strażą Pożarną należy wyraźnie podać:

- gdzie się pali - dokładny adres obiektu, na którym piętrze, który pawilon;
- co się pali (np. szafa w pokoju na drugim piętrze);
- czy istnieje zagrożenie życia ludzi;
- numer telefonu, z którego zgłasza się pożar i swoje nazwisko.

UWAGA: Odłożyć słuchawkę dopiero po potwierdzeniu przyjęcia zgłoszenia.

Odczekać chwilę przy telefonie na ewentualne sprawdzenie.

4. W razie potrzeby alarmować:

- Policja: **997**
- Pogotowie Ratunkowe: **999**
- Pogotowie Energetyczne: **991**
- Pogotowie Wodno - Kanalizacyjne: **994**

II. Akcja ratowniczo – gaśnicza.

1. Równocześnie z alarmowaniem Straży pożarnej należy przystąpić do akcji ratowniczo – gaśniczej przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego.

2. Do czasu przybycia straży kierownictwo akcją obejmuje Kierownik sekcji, jednostki/ pracownik p.poż. lub inna osoba wyznaczona przez Dyrektora.

3. Po przybyciu jednostek straży pożarnej, kierownictwo akcją obejmuje dowódca przybyłych jednostek.

4. Kierujący działaniem ratowniczym może:

- zarządzić ewakuację ludzi i mienia;
- wstrzymać ruch drogowy oraz wprowadzić zakaz przebywania osób postronnych w rejonie działania ratowniczego;
- ma prawo żądać niezbędnej pomocy od instytucji, podmiotów gospodarczych i osób fizycznych.

5. Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo - gaśniczej powinna pamiętać, że:

- w pierwszej kolejności należy przeprowadzić ratowanie zagrożonego życia ludzkiego;
- należy wyłączyć dopływ prądu elektrycznego do pomieszczeń objętych pożarem.
- usunąć z zasięgu ognia wszystkie przedmioty palne;
- nie otwierać bez potrzeby drzwi, okien do pomieszczeń, w których powstał pożar;
- szybkie i prawidłowe uruchomienie środków gaśniczych umożliwia ugaszenie pożaru w zarodku.

UWAGA: Nie wolno gasić wodą urządzeń i instalacji elektrycznych będących pod napięciem.

III. Zabezpieczenie pogorzelniska.

Właściciel, zarządca, użytkownik obiektu odpowiedzialny jest za:

- zabezpieczenie miejsca pożaru, wystawienie posterunku pogorzelniskowego;
- przystąpienie do uporządkowania pogorzelniska po zakończeniu działalności komisji
- powołanej do ustalenia przyczyny powstania pożaru.

ROZDZIAŁ XI

TELEFONY ALARMOWE

TELEFONY ALARMOWE		
		998
		997
		999
		986
POGOTOWIE		
	GAZOWE	992
	WODOCIĄGOWE	994
	CIEPŁOWNICZE	993
	ENERGETYCZNE	991
	DŹWIGOWE	88888888
	DROGOWE	88888888

ROZDZIAŁ XII

ORGANIZACJA I ZASADY ZAZNAJAMIANIA PRACOWNIKÓW Z PRZEPISAMI PRZECIWOŻAROWYMI

1. Wszystkich pracowników należy zapoznać z niniejszą instrukcją.
2. Okresowo należy organizować szkolenia z zakresu ochrony przeciwpożarowej. Szkolenie może prowadzić osoba posiadająca odpowiednie kwalifikacje do wykonania czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej zdobyte w szkołach PSP.
3. Szkolenia powinny obejmować następujące zagadnienia:
  - zagrożenie pożarowe, przyczyny powstawania i rozszerzania się pożarów,
  - zadania i obowiązki pracowników w przypadku powstania pożaru,
  - podręczny sprzęt gaśniczy i środki gaśnicze, urządzenia przeciwpożarowe.
4. Ponadto należy zapoznać pracowników z następującymi aktami prawnymi dotyczącymi bezpieczeństwa pożarowego:
  - ustawą z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej; w szczególności rozdział 2,
  - rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 kwietnia 2006r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków; innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 80, poz. 563).
5. Ramowy program szkolenia w zakresie ochrony przeciwpożarowej stanowi załącznik nr 3.
6. Po odbyciu przeszkolenia pracownicy powinni potwierdzić ten fakt własnoręcznym podpisem na formularzu jak w załącznik 4.

Rozdział XII

Znaki graficzne z zakresu ochrony przeciw pożarowej oraz ewakuacji z opisem (wyciąg z PN) .

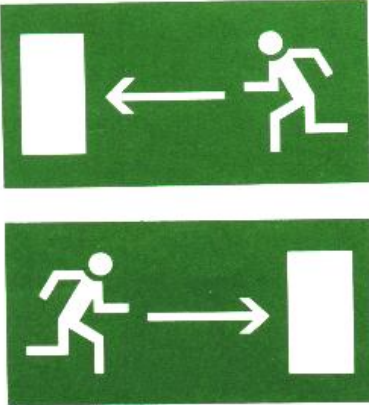
PN-92/N-01256/01

3

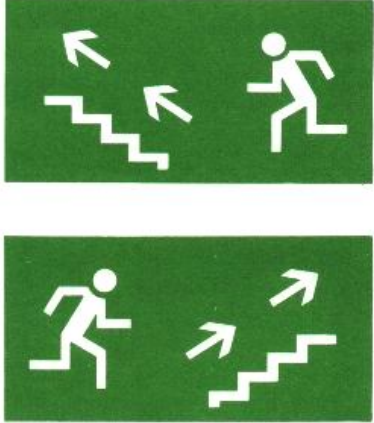

3.3. Sprzęt pożarniczy

Nr	Znak bezpieczeństwa	Znaczenie (nazwa) znaku bezpieczeństwa	Kształt i barwa	Zastosowanie
10		Zestaw sprzętu pożarniczego	Znak kwadratowy lub prostokątny Tło: czerwone Symbol: biały ^{a)}	Znak ten jest stosowany dla uniknięcia podawania zestawu indywidualnych znaków określających sprzęt pożarniczy
11		Gaśnica ^{a)}	Znak kwadratowy lub prostokątny Tło: czerwone Symbol: biały ^{a)}	
12		Hydrant wewnętrzny	Znak kwadratowy lub prostokątny Tło: czerwone Symbol: biały ^{a)}	Znak ten jest stosowany na drzwiach szafki hydrantowej
13		Drabina pożarowa	Znak kwadratowy lub prostokątny Tło: czerwone Symbol: biały ^{a)}	Znak ten jest stosowany do oznaczenia drabiny trwale związanej z obiektem i przeznaczonej do działań ratowniczo-gaśniczych straży pożarnej

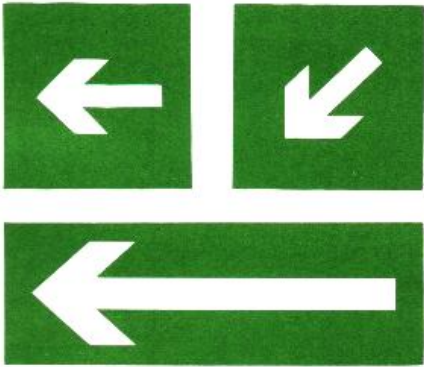
cd. tabl. 3

Nr	Znak ewakuacyjny	Znaczenie (nazwa) znaku ewakuacyjnego	Kształt i barwa	Zastosowanie
1	2	3	4	5
2		Wyjście ewakuacyjne	Znak prostokątny Tło: zielone Napis: biały fosforescencyjny	Znak stosowany do oznakowania wyjść używanych w przypadku zagrożenia.
3		Drzwi ewakuacyjne ¹⁾	Znak kwadratowy Tło: zielone Symbol: biały fosforescencyjny i zielony	Znak stosowany nad drzwiami skrzydłowymi, które są wyjściami ewakuacyjnymi (drzwi lewe lub prawe)
4		Przesunąć w celu otwarcia ²⁾	Znak kwadratowy lub prostokątny Tło: zielone Symbol: biały fosforescencyjny	Znak stosowany łącznie ze znakiem nr 3 na przesuwnych drzwiach wyjścia ewakuacyjnego, jeśli są one dozwolone. Strzałka powinna wskazywać kierunek otwierania drzwi przesuwnych
5		Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej	Znak prostokątny Tło: zielone Symbol: biały fosforescencyjny	Znak wskazuje kierunek drogi ewakuacyjnej do wyjścia; może kierować w lewo lub w prawo

cd. tabl. 3

Nr	Znak ewakuacyjny	Znaczenie (nazwa) znaku ewakuacyjnego	Kształt i barwa	Zastosowanie
1	2	3	4	5
6		Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w dół	Znak prostokątny Tło: zielone Symbol: biały fosforescencyjny	Znak wskazuje kierunek drogi ewakuacyjnej schodami w dół na lewo lub prawo
7		Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w górę	Znak prostokątny Tło: zielone Symbol: biały fosforescencyjny	Znak wskazuje kierunek drogi ewakuacyjnej schodami w górę na lewo lub prawo
8		Pchać, aby otworzyć	Znak kwadratowy lub prostokątny Tło: zielone Symbol: biały fosforescencyjny	Znak jest umieszczany na drzwiach dla wskazania kierunku otwierania

Tablica 3

Nr	Znak ewakuacyjny	Znaczenie (nazwa) znaku ewakuacyjnego	Kształt i barwa	Zastosowanie
1	2	3	4	5
1		Kierunek drogi ewakuacyjnej	Znak kwadratowy lub prostokątny Tło: zielone Symbol: biały fosforescencyjny	Znak wskazuje kierunek do wyjścia, które może być wykorzystane w przypadku zagrożenia Strzałki krótkie — do stosowania z innymi znakami Strzałka długa — do samodzielnego stosowania

STARSZY INSPEKTOR
ds. kadr, bhp i p.poż.
Joanna Wojtulska

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie
Maria Ignatowska

PROTOKÓŁ zabezpieczenia przeciwpożarowego prac pożarowo niebezpiecznych

1. Nazwa i określenie budynku-pomieszczenia i miejsca, w którym przewiduje się wykonanie prac niebezpiecznych pożarowo (spawania):

.....
.....
.....
.....
.....

2. Kategoria zagrożenia wybuchem oraz właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w budynku lub pomieszczeniu:

.....
.....
.....
.....
.....

3. Rodzaj elementów budowlanych (zapalność) występująca w danym budynku, pomieszczeniu lub rejonie przewidywanych prac niebezpiecznych pożarowo (spawalniczych):

.....
.....
.....
.....
.....

4. Sposób zabezpieczenia pożarowego budynku, pomieszczenia, stanowiska, urządzenia, itp. na okres wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo (spawalniczych):

.....
.....
.....
.....
.....

5. Ilość i rodzaje podręcznego sprzętu pożarniczego do zabezpieczenia toku prac niebezpiecznych pożarowo (spawalniczych):

.....
.....
.....
.....
.....

6. Środki i sposób alarmowania straży pożarnej oraz współpracowników w przypadku zaistnienia pożaru:

.....
.....
.....
.....
.....

.....
7. Osoba(y) odpowiedzialna(e) za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego toku prac niebezpiecznych pożarowo (spawalniczych):
.....
.....
.....
.....
.....

.....
8. Osoba(y) odpowiedzialna(e) za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku wykonywania prac spawalniczych:
.....
.....
.....
.....
.....

.....
9. Osoby zobowiązane do przeprowadzenia kontroli rejonu prac spawalniczych po ich zakończeniu:
.....
.....
.....
.....
.....

Podpisy członków komisji :

.....
.....
.....
.....

(imię, nazwisko i rodzaj zajmowanego stanowiska)

ZEZWOLENIE NR ..... NA PRZEPROWADZENIE PRAC NIEBEZPIECZNYCH Pożarowo

1. Miejsce pracy .....
(kondygnacja, pomieszczenie, instalacja)

2. Rodzaj pracy .....

3. Czas pracy
dnia ..... od godz. .... do godz. ....

4. zagrożenie pożarowe /wybuchowe/ w innym miejscu pracy .....

5. Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru /wybuchu/:

6. Środki zabezpieczenia:
przeciwpożarowe .....

bhp .....

inne .....

7. Sposób wykonania pracy .....

8. Odpowiedzialni za:
a) przygotowanie miejsca pracy, środków zabezpieczających i zabezpieczenie toku
prac niebezpiecznych pożarowo:

Nazwisko i imię ..... Wykonano. Podpis .....

b) wyłączenie rejonu prac spod napięcia:

Nazwisko i imię ..... Wykonano. Podpis .....

c) stosowanie środków zabezpieczających organizację pracy i instruktaż:

Nazwisko i imię ..... Wykonano. Podpis .....

Uwaga ! niepotrzebne skreślić

9. Zezwalam na rozpoczęcie prac:
w dniu(ach) ..... od godz. .... do godz. ....
(zezwolenie jest ważne tylko po złożeniu podpisów przez osoby wymienione w pkt. 8)

Wnoszący Przewodniczący Komisji

10. Prace zakończono w dniu ..... o godz. ....

Wykonawca : .....

11. Stanowisko pracy i jego otoczenie zostało sprawdzone i nie stwierdzono zaniedbań
mogących zainicjować pożar.

Stwierdzam odebranie robót : Skontrolował:

.....

.....

podpis

podpis

Uwaga:

Odbierający przekazuje zezwolenie Przewodniczącemu Komisji celem włączenia do akt.

**Ramowy program szkolenia podstawowego pracowników
w zakresie ochrony przeciwpożarowej.**

L.p.	Temat	Ilość godzin zajęć
1.	Podstawowe przepisy prawne z zakresu ochrony przeciwpożarowej, wytyczne i zarządzenia resortowe, instrukcje przeciwpożarowe	1
2.	Zagrożenie pożarowe w obiekcie, przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów	0,5
3.	Zadania i obowiązki pracowników w zakresie zapobiegania pożarom	0,5
4.	Zadania i obowiązki pracowników w wypadku powstania pożaru	0,5
5.	Ewakuacja ludzi i mienia, drogi i sposoby ewakuacji	0,5
6.	Podręczny sprzęt gaśniczy. Praktyczna znajomość sposobu użycia i zastosowania.	1
Razem:		4

.....
.....
(m. p.)

..... , dnia .....

.....
Imię i Nazwisko pracownika

.....
Stanowisko

O Ś W I A D C Z E N I E

Oświadczam , że zostałem / am / zapoznany / a / z przepisami ochrony przeciwpożarowej , obowiązującymi na terenie obiektu i pomieszczeń Klubu Integracji Społecznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie we Włocławku, a w szczególności znane mi są zasady i sposoby :

- 1) zapobiegania powstaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru na stanowisku pracy i w obiektach KIS,
- 2) postępowania na wypadek pożaru
- 3) użycia podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych w miejscu pracy.

„Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego” przyjmuję do wiadomości i zobowiązuję się przestrzegać jej postanowienia.

.....
podpis składającego

Przyjęto do akt osobowych dnia .....